

THE WILLINGNESS TO PAY FOR TECHNOLOGY ADOPTION IN LOCAL FISHING IN CHONBURI PROVINCE

Chanakarn SUPASIRISOMBAT¹ and Watcharapong RATISUKPIMOL¹

¹ Faculty of Economics, Chulalongkorn University, Thailand; 6480004429@student.chula.ac.th

ARTICLE HISTORY

Received: 12 May 2025

Revised: 26 May 2025

Published: 3 June 2025

ABSTRACT

The research aims to evaluate the willingness to pay (WTP) for technology adoption in local fishing in Chonburi Province, using a contingent valuation method under hypothetical scenarios. It also investigates the factors significantly influencing their WTP for integrating technology into their fishing practices, employing an Ordered Logistic Regression model for data analysis. The study sampled 250 local fishing in Chonburi Province. Based on the study, the average willingness to pay for technology adoption in local fishing in Chonburi Province is 12,771.94 baht per person per year. The findings indicate that there are four statistically significant factors affecting WTP for technology adoption in local fishing: 1) the initially proposed bid 2) socio-economic factors 3) attitudes toward technology adoption and 4) awareness and knowledge of the technology. Based on these findings, the study recommends policy measures for government support to enhance local fishing, such as: 1) Supporting high-quality marine aquatic products. 2) Implementing certification standards for marine aquatic products. 3) Promoting marketing strategies for marine aquatic products from local fishing. These policy suggestions aim to facilitate for technology adoption in local fishing, thereby improving their productivity and sustainability.

Keywords: Willingness to Pay, Local Fishing, Technology

CITATION INFORMATION: Supasirisombat, C. & Ratisukpimol, W. (2025). The Willingness to Pay for Technology Adoption in Local Fishing in Chonburi Province. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(6), 1

ความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี

ชนากานต์ ศุภศิริสมบัติ¹ และ วัชรพงศ์ รติสุขพิมล²

1 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 6480004429@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี โดยใช้วิธีการประเมินมูลค่าภายใต้สถานการณ์สมมติ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีสำหรับการรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้แบบจำลอง Ordered Logistic Regression ในการวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างของการศึกษา ได้แก่ ชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี จำนวน 250 คน จากการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีอยู่ที่ 12,771.94 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งมีปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ระดับราคาที่เสนอครั้งแรก 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม 3) ปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้ และ 4) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลของเทคโนโลยี ชาวประมงพื้นบ้าน โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายกับภาครัฐในด้านมาตรการส่งเสริมชาวประมงพื้นบ้านในการทำประมง เช่น มาตรการการสนับสนุนผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทะเลคุณภาพ มาตรการการรับรองมาตรฐานสัตว์น้ำทะเล และส่งเสริมการตลาดสัตว์น้ำทะเลจากประมงพื้นบ้าน

คำสำคัญ: ความเต็มใจที่จะจ่าย, ชาวประมงพื้นบ้าน, เทคโนโลยี

ข้อมูลการอ้างอิง: ชนากานต์ ศุภศิริสมบัติ และ วัชรพงศ์ รติสุขพิมล. (2568). ความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(6), 1

บทนำ

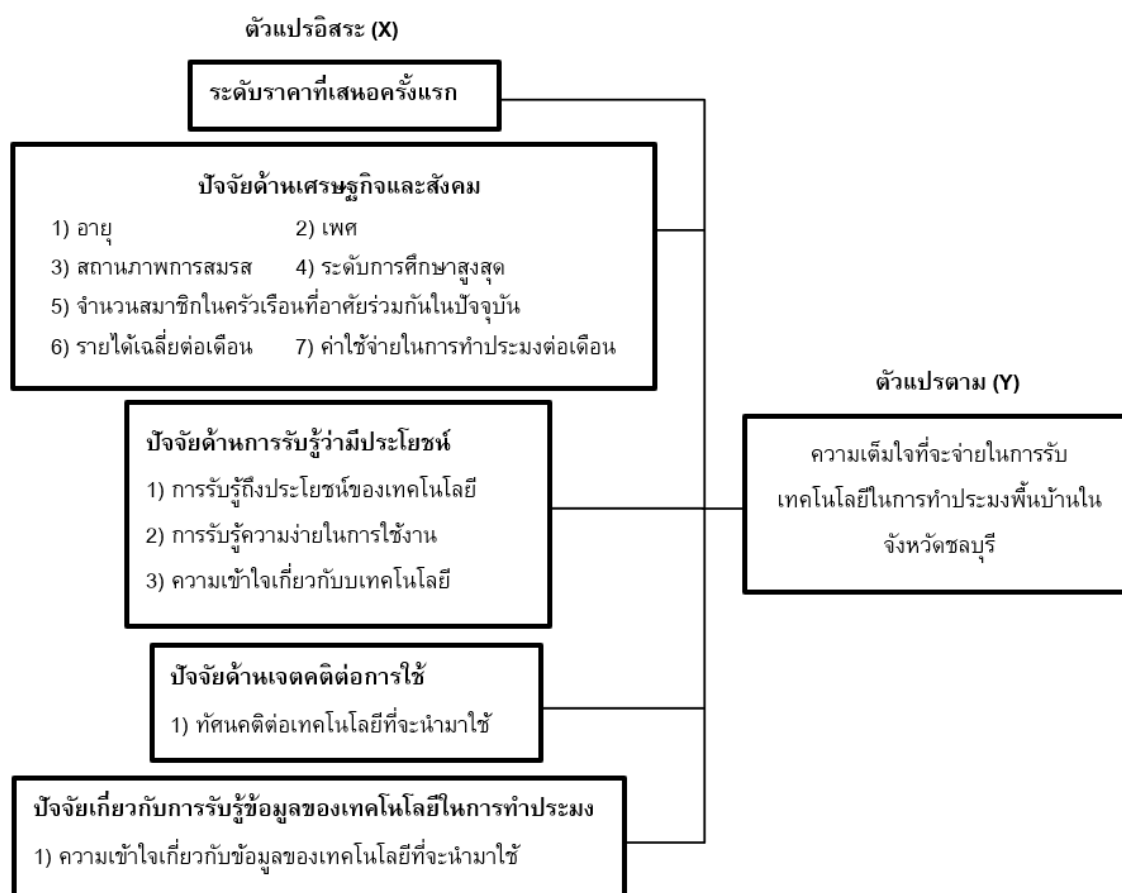
ประเทศไทยมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลครอบคลุม 24 จังหวัด ทั้งด้านทะเลอ่าวไทยและทะเลอันดามัน มีความยาวถึง 2,614 กิโลเมตร ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ที่อาศัยใกล้ฝั่งทะเลประกอบอาชีพทำประมง จากการสำรวจการเปลี่ยนแปลงทางประมงทะเลในปี พ.ศ.2543 พบว่า มีชุมชนชาวประมงทั่วประเทศ 3,797 ชุมชน มีครัวเรือนที่ทำประมงอย่างเดียว 55,981 ครัวเรือน หรือประมาณ 280,000 คน มีเรือประมง 58,119 ลำ ซึ่งแบ่งได้ 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มชาวประมงพาณิชย์และกลุ่มชาวประมงพื้นบ้าน ชาวประมงพื้นบ้านหรือชาวประมงขนาดเล็กพัฒนาการทำประมงมานานับร้อยปี โดยมุ่งทำมาหากินประมงชายฝั่งทะเลระยะทาง 3 กิโลเมตร หรือตามกำลังความสามารถของผู้ทำการประมงโดยใช้เรือขนาดเล็ก ซึ่งในปัจจุบันส่วนใหญ่จะติดเครื่องยนต์และใช้เครื่องมือที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน และเลือกจับสัตว์น้ำเฉพาะอย่าง เป็นการประมงเพื่อยังชีพ หาสารอาหาร สร้างรายได้ และก่อให้เกิดการสร้างงานในท้องถิ่น (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2551) สภาพแวดล้อมที่ชาวประมงพื้นบ้านเผชิญในปัจจุบันและคาดว่าจะยังเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต ได้แก่ ต้นทุนการทำประมงที่เพิ่มสูงขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อรายได้สุทธิที่ลดลง ผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่ส่งผลต่อการวางแผนออกทำประมง ผลกระทบจากพื้นที่ทำการประมงเสื่อมโทรมที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสัตว์น้ำที่ลดน้อยลง และผลกระทบจากการทำประมงแบบทำลายล้างที่ส่งผลกระทบต่อแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำวัยอ่อนถูกทำลาย ผลกระทบดังกล่าวนี้ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่ไม่สามารถปรับตัวต่อปัญหาเหล่านี้ได้มากนัก การปรับตัวมักเกิดขึ้นกับชาวประมงพื้นบ้านที่มีความเพียงพอของทุนด้านต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบของการปรับตัวของชาวประมงพื้นบ้าน ได้แก่ 1) การปรับแผนการออกเรือเพื่อประหยัดต้นทุน 2) การติดตามพยากรณ์จากแอปพลิเคชันโทรศัพท์เคลื่อนที่ 3) การนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ในการทำประมง 4) การปรับเปลี่ยนอาชีพในหลายๆ อาชีพ 5) การร่วมกันสร้างกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และ 6) การเข้าเจรจาให้หยุดหรือลดการทำประมงจากการประมงทำลายล้าง เป็นต้น ซึ่งการปรับตัวทั้งหมดนี้มีเป้าหมายที่จะรักษาระดับรายได้ให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าชาวประมงพื้นบ้านต้องเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงในเรื่องกฎหมาย กฎระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น การขอใบอนุญาตในการทำประมงพื้นบ้านที่มีข้อกำหนดในหลายด้าน เช่น การจดบันทึกการทำประมง การห้ามทำประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่ง การกำหนดขนาดและความยาวของตาอวน เป็นต้น ถึงแม้ว่าภาครัฐจะมีการประชาสัมพันธ์อย่างเร่งด่วนและเชิงรุกก็ตามแต่ชาวประมงพื้นบ้านยังคงมีการปฏิบัติโดยขาดความเข้าใจ ปัจจุบันชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ยังทำประมงโดยพึ่งพิงแหล่งน้ำธรรมชาติซึ่งมีความสมบูรณ์ลดน้อยลงทุกวัน อีกทั้งยังต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากทั้งภัยแล้ง อุทกภัย โรคระบาด รวมถึงมลพิษทางน้ำจากสาเหตุต่างๆ เช่น น้ำมันรั่วไหล หรือการเพิ่มจำนวนของสาหร่ายที่อาจก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้มหาศาลที่สำคัญยังมีการทำประมงที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและผิดกฎหมายอยู่มากอีกด้วย แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายเกี่ยวกับประมงพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมให้มีความเป็นอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดูแลทรัพยากรประมงมากขึ้น เสริมความมั่นคงในด้านการเพิ่มรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับการจัดการห่วงโซ่อุปทาน แต่ชาวประมงพื้นบ้านยังคงไม่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้มากนัก ซึ่งการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการทำประมงพื้นบ้านก็อาจจะช่วยแก้ปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความเต็มใจที่จะจ่ายของชาวประมงพื้นบ้านในการรับเทคโนโลยีเข้ามาใช้ เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีด้วยวิธีการประเมินมูลค่าภายใต้สถานการณ์สมมติ (Contingent Valuation Method หรือ CVM) และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีสำหรับการรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งนำไปสู่คำถามวิจัยว่า มูลค่าความเต็มใจที่ชาวประมงพื้นบ้านจะจ่ายในการรับเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี คือ จำนวนเท่าใด

การทบทวนวรรณกรรม

การทำประมงพื้นบ้านมีความหมายและขอบเขตแตกต่างกันตามสภาพท้องถิ่นหรือปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น แบบพื้นบ้าน (Artisanal) แบบขนาดเล็ก (Small-scale) แบบดั้งเดิม (Traditional) หรือแบบยังชีพ (Subsistence) เป็นต้น คำว่า “ชาวประมงพื้นบ้าน” กังวาลย์ จันทรโชติ (2541) ได้ให้คำจำกัดความไว้ คือ กลุ่มที่ใช้แรงงานเป็นชาวบ้าน สมรรถภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการจับสัตว์น้ำต่ำ ทำให้ได้ผลผลิตน้อยและจะออกทำการประมงในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งชาวประมงไม่สามารถกำหนดรายได้ของตนเองได้ต้องขึ้นอยู่กับผู้รับซื้อผลผลิตของตน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าคนกลาง เถาแก่ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2542) ได้ให้ความหมายของประมงพื้นบ้านว่า “เป็นการทำประมงโดยใช้เครื่องมือขนาดเล็กไม่ทันสมัย ทำประมงพื้นที่ไม่เกิน 3 กิโลเมตรจากชายฝั่ง โดยอาศัยแรงงานในครอบครัว” ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของกองเลขานุการสมาคมชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้ (2545) ที่กล่าวว่า ชาวประมงพื้นบ้านเป็นกลุ่มคนที่ดำรงชีวิตและทำมาหากินด้วยการทำประมงชายฝั่งทะเลโดยใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อนและเลือกจับสัตว์น้ำเฉพาะอย่าง เช่น แห เบ็ด ลอบ ไซ อวนลอยปลา อวนลอยกุ้ง อวนจมปู เป็นต้น โดยงานวิจัยของ ภาคภูมิ เนติโพธิ์ (2552) ได้ศึกษาสภาพการทำประมงและการจัดการทรัพยากรประมงของชาวประมงพื้นบ้านในชุมชนประมงบ้านทุ่งรีน ตำบลสาคร อำเภอกำแพง จังหวัดสตูล พบว่าชาวประมงพื้นบ้านประกอบอาชีพประมงมาแล้วเฉลี่ย 26 ปี และส่วนใหญ่ใช้เรือหางยาวในการทำประมง เครื่องมือในการทำประมงที่ใช้กันมาก คือ ไซปู อวนลอยปู และอวนลอยปลา ชาวประมงจะทำการประมงตลอดทั้งปี และมีการจัดสรรผลผลิตสัตว์น้ำให้เพียงพอต่อการบริโภคภายในครัวเรือน ส่วนที่เหลือจะจำหน่ายให้แก่พ่อค้าคนกลางในหมู่บ้าน ดังนั้น การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของสิ่งแวดล้อมจึงมีความสำคัญ เพื่อให้สามารถสะท้อนคุณค่าที่แท้จริง ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปฐมภูมิ คือ การสำรวจข้อมูลและนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์และประเมินมูลค่า โดยอาศัยทฤษฎีและแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ สามารถจำแนกได้เป็น 2 วิธี ดังนี้ 1) การประเมินมูลค่าทางตรง เป็นการสำรวจความเต็มใจจ่ายโดยตรง วิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ Contingent Valuation Method หรือ CVM และ 2) การประเมินมูลค่าทางอ้อม เป็นการสำรวจความเต็มใจจ่ายผ่านการสังเกตพฤติกรรมในตลาดของประชาชน เป็นการประเมินมูลค่าของสิ่งที่ไม่มียาในตลาดที่แฝงอยู่ในราคาสินค้าและบริการในตลาด เช่น การประเมินมูลค่าของทำเลที่ตั้งที่แฝงอยู่ในราคาอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น โดยงานวิจัยของ เผ่าพันธุ์ แยมคุณชาวี (2562) ศึกษาความเต็มใจจ่ายของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ พบว่า อาชีพ ระดับราคา ระดับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อหัว เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพิ่มขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ สุภาพร เลิศสุวรรณ (2559) ศึกษาความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยภูคา จังหวัดน่าน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่าย ได้แก่ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ อภิสิทธิ์ จันทรภักดี (2564) ศึกษาการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายค่าบริการด้านการติดต่อสื่อสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประสพการณ์การถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล การให้ความสำคัญกับข้อมูลสำคัญประจำตัวประชาชน การให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้ความเสี่ยงจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และราคาที่เสนอครั้งแรก มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจ่ายเพื่อความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สุนทร เป้าปิต (2563) ศึกษาราคาที่เต็มใจจ่ายค่าประกันภัยพิบัติจากอุทกภัยของประชาชน กรณีศึกษาอำเภอฟังโคน จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยความสูงระยะเวลาน้ำท่วมซ้ำ ราคาบ้าน และความเสียหายจากน้ำท่วม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อราคาที่เต็มใจจ่ายค่าประกันภัยน้ำท่วมและในทางตรงกันข้ามปัจจัยจำนวนชั้นของบ้านมีผลในการลดความเต็มใจจ่ายประกันภัยน้ำท่วม จิตติมา จิตราภิรมย์ (2562) ศึกษาการประเมินความเต็มใจจ่ายต่อธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุของผู้บริโภคจังหวัด

เชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับความเต็มใจจ่ายต่อธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่ในบ้านปลายชีวิต สวัสดิการสังคม และค่าใช้จ่ายในการเข้ารับบริการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การสำรวจ (Survey) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ ชาวประมงพื้นบ้านที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี บริเวณพื้นที่อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา อำเภอสัตหีบ และอำเภอเกาะสีชัง เป็นการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรเป้าหมายและไม่สามารถคาดการณ์ความน่าจะเป็นที่ประชากรเป้าหมายจะถูกเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ด้วยแบบสอบถามสัมภาษณ์ชาวประมงพื้นบ้านรายบุคคล จำนวน 250 คน โดยที่ผู้วิจัยจะเป็นผู้ถามคำถามด้วยวาจาจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้อธิบายคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีข้อสงสัย และทำแบบสอบถามได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง เป็นลักษณะการถามคำถามแบบ Double Bounded Close-Ended คือ การตั้งคำถามปลายปิด โดยเสนอราคาเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า มีความเต็มใจที่จะจ่ายหรือไม่ เป็นจำนวน 2 ครั้ง หากผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจจ่ายในราคาแรก ราคาที่เสนอในครั้งที่ 2 จะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าจากการเสนอราคาครั้งแรก แต่หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่เต็มใจที่จะจ่ายในราคาแรก ราคาที่เสนอในครั้งที่ 2 จะลดลงเป็นครึ่งหนึ่งของการเสนอราคาครั้งแรก ซึ่งในการเก็บข้อมูลนี้ผู้วิจัยจะทำการสำรวจนำร่องแบบสอบถามก่อน และนำข้อคิดเห็นต่างๆ ที่ได้รับมาปรับแก้ในแบบสอบถาม หลังจากนั้นจึงลงพื้นที่เก็บข้อมูลจริงอีกครั้ง จากนั้นจะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency)

ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าสูงสุดต่ำสุด (Max-Min) เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ทศนคติเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีของชาวประมงพื้นบ้าน รวมถึงจะวิเคราะห์การตอบสนองต่อราคาที่ใช้ของของกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบจำลองทางเศรษฐมิติวิเคราะห์สมการถดถอยจากการสำรวจข้อมูลรูปแบบ Double Bounded Close-Ended นั่นคือ แบบจำลอง Ordered Logistic Regression โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประเมินค่าเฉลี่ยของมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายด้วยแบบจำลอง Contingent Valuation Model หรือ CVM

สมมติฐานการศึกษา

- 1) ระดับราคาที่เสนอครั้งแรกมีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี
- 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยร่วมกันในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการทำประมงต่อเดือนมีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี
- 3) ปัจจัยด้านการรับรู้ว่ามีประโยชน์ ได้แก่ ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีมีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี
- 4) ปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้ ได้แก่ ทศนคติต่อเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี
- 5) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลของเทคโนโลยีในการทำประมง เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลของเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงของชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงพื้นบ้าน พบว่า ชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 60-69 ปี (ร้อยละ 26.8) มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 71.60) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 76.8) และมีค่าใช้จ่ายด้านการทำประมงต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 58)

ผลการทดสอบสมมติฐาน จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับราคาที่เสนอ (Sig. = 0.008) มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษาสูงสุด (Sig. = 0.052) มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ว่ามีประโยชน์ของเทคโนโลยีไม่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ หากในอนาคตมีเทคโนโลยีที่ช่วยอนุรักษ์สัตว์ทะเล (Sig. = 0.043) ก็จะมีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลของเทคโนโลยีในการทำประมง ได้แก่ ความยุ่งยากของการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการทำประมงพื้นบ้าน (Sig. = 0.048) ก็จะมีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 1 ระดับราคาที่เสนอที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย

ความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	Coefficient	Std. Err.	z	P> z	[95% Conf.Interval]	
ระดับราคาที่น่าเสนอ (Bid)	.005812	.0002205	2.64	0.008*	.0001491	.0010133
LR chi2(1) = 65.81, Prob > chi2 = 0.0000, Pseudo R2 = 0.3511						

* $p \leq .05$

หมายเหตุ จากการประมวลผลโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย

ความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	Coefficient	Std. Err.	z	P> z	[95% Conf.Interval]	
อายุ	-.0373466	.0394641	-0.95	0.344	-.1146949	.0400016
ระดับการศึกษาสูงสุด	-.8563423	.4415832	-1.94	0.052*	-1.721829	.0091448
ประสบการณ์การทำงาน	.0206399	.0408942	0.50	0.614	-.0595113	.1007911
สมาชิกในครัวเรือน	.058975	.0885487	0.67	0.505	-.1145774	.2325273

* $p \leq .05$

หมายเหตุ จากการประมวลผลโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยด้านการรับรู้ว่ามีประโยชน์ของเทคโนโลยี

ความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	Coefficient	Std. Err.	z	P> z	[95% Conf.Interval]	
ประสิทธิภาพของเครื่องมือ	.0841117	.2840202	0.30	0.767	-.4729139	.6411373
ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเครื่องมือ	-.1583013	.3959469	-0.40	0.689	-.934343	.6177404
ประหยัดเวลา	-.4605929	.3153964	-1.46	0.144	-1.078758	.1575726
การสนับสนุนจากภาครัฐ	.07916643	.1636838	0.48	0.629	-3.765204	.3999808

* $p \leq .05$

หมายเหตุ จากการประมวลผลโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 4 ปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้เทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย

ความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	Coefficient	Std. Err.	z	P> z	[95% Conf.Interval]	
เทคโนโลยีที่ช่วยอนุรักษ์สัตว์ทะเล	.6704855	.3317106	2.02	0.043*	.0203446	1.320626
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มี	.37271596	.4604089	0.81	0.418	-.529669	1.275101
ความรู้ด้านการบำรุงรักษาเทคโนโลยี	-.2172174	.4507635	-0.48	0.630	-1.100698	.6662627
ความจำเป็นของครอบครัวในเรื่องเทคโนโลยี	-.0472936	.1940091	-0.24	0.807	-.4275445	.3329573
LR chi2(4) = 5.00, Prob > chi2 = 0.2876, Pseudo R2 = 0.0267						

* $p \leq .05$

หมายเหตุ จากการประมวลผลโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 5 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลของเทคโนโลยีในการทำประมงที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย

ความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	Coefficient	Std. Err.	z	P> z	[95% Conf.Interval]	
เทคโนโลยีช่วยเพิ่มรายได้	.0433895	.3535164	0.12	0.902	-.6494899	.7362688
เทคโนโลยีช่วยลดต้นทุนการทำประมง	-.1797146	.3454442	-0.52	0.603	-.8567727	.4973435
เทคโนโลยีช่วยแก้ปัญหาในการทำประมง	-.0643579	.3851068	-0.17	0.867	-.8191533	.6904375
ระดับความยุ่งยากของการใช้เทคโนโลยี	-.6265681	.317266	-1.97	0.048*	-1.248398	-.0047381
เพื่อช่วยในการทำประมงพื้นบ้าน						
เทคโนโลยีสามารถทดแทนเครื่องมือ	-.2806738	.2319649	-1.21	0.226	-.7353167	.1739691
ประมงพื้นบ้านแบบเดิมได้						

LR chi2(5) = 4.56, Prob > chi2 = 0.4719, Pseudo R2 = 0.0243

* $p \leq .05$

หมายเหตุ จากการประมวลผลโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความเต็มใจที่จะจ่าย

ความเต็มใจที่จะจ่าย	Coefficient	Std. Err.	z	P> z	[95% Conf.Interval]	
WTP	12771.94	5135.807	2.49	0.013	2705.945	22837.94

หมายเหตุ จากการประมวลผลโดยผู้วิจัย

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้าน พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้าน โดยระดับการศึกษาสูงสุดจะมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่ายในทิศทางตรงกันข้าม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า ชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นมีแนวโน้มที่จะมีความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีน้อยลง เนื่องจากชาวประมงพื้นบ้านที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นอาจตั้งคำถามกับความคุ้มค่าที่จะได้รับในการจ่ายเงินเพื่อรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมง จึงทำให้มีความเต็มใจที่จะจ่ายน้อยลง ส่วนปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้เทคโนโลยี ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลของเทคโนโลยี และระดับราคาที่เคยซื้อครั้งแรก มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้าน โดยเทคโนโลยีที่ช่วยอนุรักษ์สัตว์ทะเล จะมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่ายในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า หากเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสัตว์ทะเล ชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีก็มีความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีนี้ เนื่องจากชาวประมงพื้นบ้านมองผลกระทบในระยะยาวถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลและสัตว์น้ำ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญเชิด หนูอ้อม (2560) ที่พบว่า ประชาชนในพื้นที่อาศัยติดทะเลและไม่ติดทะเลต่างมีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินในการป้องกันการค้าขายฝิ่นของชายหาดบางแสน เพราะประชาชนให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พื้นที่ชายหาด เพื่อในอนาคตจะได้มีพื้นที่สำหรับใช้สอยต่อไป ระดับความยุ่งยากของเทคโนโลยีที่นำมาช่วยในการทำประมงมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่ายในทิศทางตรงกันข้าม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า หากเทคโนโลยีที่นำมาช่วยในการทำประมงก่อให้เกิดความยุ่งยากมาก ชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรีก็มีความเต็มใจที่จะจ่ายน้อยลง เนื่องจากชาวประมงมีความคิดว่าจะจ่ายเงินแล้วต้องได้ในสิ่งที่ดีกว่าเดิมหรือได้รับประโยชน์มากกว่าเดิม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เผ่าพันธุ์ แยมคุณชาวี (2562) ที่พบว่า ผู้บริโภคมีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินต่อผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ที่มีคุณลักษณะ

ที่เป็นประโยชน์ด้านสุขภาพ โดยอาจกล่าวได้ว่า เป็นประโยชน์ส่วนตัว (private benefit) ของผู้บริโภคที่สูงกว่า คุณลักษณะที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถือว่า เป็นมูลค่าของค่าตอบแทนคุณนิเวศบริการ (Payment for Ecosystem Services) นอกจากนี้ยังพบว่า ราคาที่เสนอครั้งแรกมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่ายในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเกิดอคติจากราคาที่เสนอ (Starting Point Bias) เนื่องจากความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ไม่มีราคาในระบบตลาด ดังนั้น ราคาที่เสนอครั้งแรกจึงกลายเป็นราคาอ้างอิงและมีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายของกลุ่มตัวอย่างแต่ละราย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสิทธิ์ จันทร์ภักดี (2564) ที่พบว่า ราคาที่เสนอครั้งแรกมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจ่ายเพื่อความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยชาวประมงพื้นบ้านมีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินในการรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงพื้นบ้านอยู่ที่ 12,771.94 บาทต่อคนต่อปี ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ว่ามีประโยชน์ของเทคโนโลยีไม่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้าน จากการศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายในการรับเทคโนโลยีในการทำประมงพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี พบว่า มูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อรับเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงอยู่ในระดับสูง สะท้อนให้เห็นว่า ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่เล็งเห็นและเปิดใจยอมรับถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีที่จะนำมาช่วยในการทำประมงพื้นบ้าน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐดังนี้

- 1) ภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ชาวประมงพื้นบ้านมีส่วนร่วมในการร่างระเบียบและข้อกฎหมายด้วย เนื่องจากกฎหมายบางมาตราไม่เอื้อต่อการประกอบอาชีพประมงในพื้นที่ เช่น กฎหมายห้ามชาวประมงพื้นบ้านทำการประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่งไม่เกิน 3 ไมล์ทะเล เพราะชาวประมงพื้นบ้านจับสัตว์น้ำเฉพาะอย่าง สัตว์น้ำแต่ละชนิดมีอยู่หลากหลายพื้นที่ บางชนิดอาจอยู่ไกลกว่า 3 ไมล์ทะเลตามที่กฎหมายกำหนด
 - 2) ภาครัฐควรมีมาตรการหรือนโยบายส่งเสริมชาวประมงพื้นบ้านในการทำประมง เช่น สนับสนุนเครื่องมือทำการประมงที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดี และราคาเป็นธรรม สนับสนุนผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทะเลคุณภาพ รับรองมาตรฐานสัตว์น้ำทะเลของชาวประมงพื้นบ้านและส่งเสริมการตลาดสัตว์น้ำทะเลจากประมงพื้นบ้าน ควบคุมการจับสัตว์น้ำวัยอ่อนหรือสัตว์น้ำเศรษฐกิจขนาดเล็ก ควบคุมความยุ่งยากของการใช้เทคโนโลยี ทำให้เทคโนโลยีง่ายขึ้น เพื่อให้ชาวประมงพื้นบ้านสามารถเข้าถึงและสามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำประมงได้ ฯลฯ
 - 3) กรมประมงของพื้นที่แต่ละจังหวัด ควรสนับสนุนให้ชาวประมงในพื้นที่นั้นมีการรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการทำประมง และวิธีแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ชาวประมงประสบ เช่น ปัญหาเงินทุน ปัญหาเครื่องมือในการทำประมง ปัญหาพื้นที่ในการทำประมง ฯลฯ
- สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิงในการทำประมงพื้นบ้าน อาจจะเป็นเรื่องการบริหารจัดการในครัวเรือน การแปรรูปอาหาร การตลาด และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานของกลุ่มในฐานะภรรยาของชาวประมงพื้นบ้าน

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2551). การประมงทะเลพื้นบ้านของไทยเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน. สืบค้นจาก https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20230224154252_1_file.pdf.
- กรมประมง. (2542). คำนิยามและการจำแนกเครื่องมือประมงทะเลของไทย. สืบค้นจาก <https://elibonline.fisheries.go.th/elib/>.
- กังวาลย์ จันทโรชิต. (2541). การประมงขนาดเล็กของไทย. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิตติมา จิตราภิรมย์. (2561). การประเมินความเต็มใจจ่ายต่อธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุของผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่. วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ, 13(25), 1-15.

- บุญเชิด หนูอิม. (2560). การประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขการกัดเซาะชายหาดของเทศบาลเมืองแสนสุข. สืบค้นจาก https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/1806/1//2566_124.pdf.
- เผ่าพันธุ์ แยมคุณเชาว์. (2562). การศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภาคภูมิ เนติโพธิ์. (2552). สภาพการทำประมงและการจัดการทรัพยากรประมงของชาวประมงพื้นบ้านในชุมชนประมงบ้านทุ่งรีน ตำบลสาคร อำเภอกำแพง จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนทร เป้าปิด. (2563). การศึกษาราคาที่เต็มใจจ่ายค่าประกันภัยพิบัติจากอุทกภัยของประชาชน กรณีศึกษาอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร เลิศสุวรรณ. (2559). การศึกษาความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยภูคา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก. (2556). วิธีชีวิตชาวประมงพื้นบ้าน จังหวัดสมุทรสงคราม. สืบค้นจาก <https://www.klongkone.go.th/site/attachments/article/355/วิธีชีวิตชาวประมงพื้นบ้าน.pdf>.
- อภิสิทธิ์ จันทรภักดี. (2564). การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).